

TÁJÉKOZTATÓ AZ ALAPSZERVEZETEK GAZDASÁGI MUNKÁJÁHOZ

Jogszabályi háttér

Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (továbbiakban Civil tv.) értelmében a szakszervezetek is egyesületi formában működnek és rájuk is az egyesületekre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

Az egyesület olyan Magyarországon önkéntesen létrehozott szervezet, amely az alapszabályban meghatározott (politikai, érdekképviseleti, kulturális, sport stb.) célra alakul, nyilvántartott tagsággal rendelkezik, s céljainak elérésére szervezi tagjai tevékenységét. Alapításához szükséges, hogy legalább 10 alapító tag a szervezet megalakítását kimondja, alapszabályát megállapítsa, ügyintéző és képviseleti szerveit megválassza.

A *szakszervezet*, mint egyesület bírósági nyilvántartásba vételével jön létre, *jogi személyiségét a nyilvántartásba vétellel nyeri el*. Amennyiben a bíróságon bejegyzett szakszervezet alapszabálya erről rendelkezik, **szervezeti egységeinek is adhat jogi személyiséget**. Ezek a szervezetek az ún. „származtatott jogi személyek”, melyek teljes jogképességgel rendelkeznek. Ez kiterjed mindazokra a jogokra és kötelezettségekre, amellyel az anyaszervezet rendelkezik.

A jogi személyiségű alapszervezet (mind a saját jogon bejegyzett, mind a származtatott jogi személyiségű)

- adószámmal rendelkezik,
- önálló ügyintéző és képviseleti szerve van,
- működéséhez szükséges vagyonnal rendelkezik, és önállóan gazdálkodik,
- tartozásaiért saját vagyonával felel.

A „származtatott jogi személyiségű” alapszervezetek az **anyaszervezet** alapszabálya szerint működnek.

A szervezetek adókötelezettsége

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art) vonatkozó rendelete értelmében az alapszervezetek Éves bevallás benyújtására kötelezettek. Ha a szervezetnek sem adó- sem járulék bevallási, befizetési kötelezettsége nincs, a bevallásokat nem kötelező elektronikusan, hanem elegendő papír alapon benyújtani.

Az Éves adóbevallást, mely jellemzően szervezeteinknél nullás adattartalmú, a **1301-es** nyomtatványon kell benyújtani, a tárgyévet követő **február 25-ig**. Amennyiben a szervezet 2013. adóévben vállalkozási tevékenységből származó bevételt nem ért el, vagy e tevékenységéhez kapcsolódóan költséget, ráfordítást nem számolt el, akkor ezen a nyomtatványon tehet társasági adóbevallást helyettesítő nyilatkozatot. (A nyilatkozat tényét a bevallás „E” blokkjában X-el kell jelölni).

Minden társadalmi szervezet, ezen belül a szakszervezet is társasági adóalany, függetlenül attól, hogy folytat-e vállalkozási tevékenységet, vagy nem.

Abban az esetben, ha a szervezet vállalkozási tevékenységet is folytat, de nyeresége nem keletkezik, a 1301-es bevalláson akkor nem nyilatkozhat a társasági adó vonatkozásában. Ezen szervezeteknek Társasági adóbevallást be kell benyújtania a tárgyévet követő év május 31-ig. A nemleges bevallást is be kell adni. (Nyomtatvány száma: 1329)

A vállalkozási tevékenységet folytató alapszervezeteknek társasági **adó befizetési kötelezettsége nincs**, amennyiben a vállalkozási **tevékenységből származó bevétele nem haladja meg az összes bevétele 10%-át és kevesebb, mint 10 MFt**, de a Társasági Adóbevallást kötelező beadni! Amennyiben a szervezet a bevallási kötelezettségének nem tesz eleget, a NAV az adószámot felfüggesztheti és mulasztási bírságot szabhat ki.

Ha az alapszervezet magánszemély részére bármilyen adóköteles pénzbeli vagy természetbeni juttatást nyújt (bér, bérjellegű kifizetés), akkor erről a kifizetést követő hó 12-ig kell (2013-ban 1308-as) 2014-ben 1408-as bevallást benyújtani és ezzel egy időben a levont szja-t, járulékokat a NAV részére átutalni. A nyomtatvány elektronikusan nyújtható be, amihez okmányirodai regisztráció szükséges, valamint a NAV-hoz a 14T180 bejelentőlapot kell papíralapon benyújtani.

Könyvvizelési, beszámolási kötelezettség

Az alapszervezetek éves beszámoló készítését és könyvvizelési kötelezettségét a számvitelről szóló 2000. évi C. tv., valamint a 2000. évi 224. sz. kormányrendelet szabályozza. A rendelet értelmében az alapszervezetek működésükről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetükről az üzleti év lezárását követően **kötelesek beszámolót készíteni**, melynek formáját a szervezet által folytatott tevékenység, az éves összes bevétel (az alaptevékenység és a vállalkozási tevékenység összes bevételének) nagysága, valamint a könyvvizelés módja határozza meg.

A **vállalkozási tevékenységet nem végző** alapszervezetek egyszeres könyvvitelt (naplófőkönyvet vezetnek) és **egyszerűsített beszámolót** készíthetnek.

A **vállalkozási tevékenységet is végző** (pl.: ingatlan bérbeadás) alapszervezetek szintén **vezethetnek egyszeres könyvvitelt** (naplófőkönyvet) és **készíthetnek egyszerűsített beszámolót**, amennyiben az alaptevékenységből valamint a vállalkozási tevékenységből származó éves összes (ár) bevételük két egymást követő évben, évenként az 50 millió Ft-ot nem haladja meg.

Kötelező a kettős könyvvizelésre áttérni és egyszerűsített éves beszámolót készíteni abban az esetben kell, ha az árbevétel **az 50 millió Ft-ot meghaladja**.

A BDSZ alapszervezetei jellemzően egyszeres könyvvitelt alkalmaznak. Az egyszeres könyvvitel alkalmazása esetén a pénztár és a bankszámla forgalmát, illetve gazdasági eseményeket a **naplófőkönyvbe** kell bevezetni. A naplófőkönyvet megnyitása előtt az alapszervezet képviselőjének aláírásával **hitelesíteni** kell.

A beszámoló jelentés elkészítésének és leadásának végső határideje minden év május 31-e.

Az éves zárást követően elkészült beszámoló jelentést az alapszervezet vezető testülete elé kell terjeszteni, számot kell adni az éves gazdálkodásról és azt a testületnek jóvá kell hagynia. A beszámolót a szervezet vezetőjével hitelesíteni (aláírni) kell. A jegyzőkönyvben rögzíteni kell a testület által elfogadott beszámoló jelentés fő számait, legalább:

- az alapszervezet tárgyévi eredményét, valamint
- a mérleg főösszegét.

A 2012. január 1-től hatályos Civil törvény értelmében a **Bíróságon nyilvántartásba vett jogi személyiségű szervezet köteles** a jóváhagyásra jogosult testület által **elfogadott** beszámolóját letétbe helyezni az alábbiak szerint:

A 2013. gazdasági évről készített beszámolót **2014. május 31-ig papíralapon kell beküldeni** az Országos Bírósági Hivatalhoz, 1363 Budapest, Pf. 24.

A beszámoló három részből áll:

- o egyszerűsített beszámoló mérlege
- o egyszerűsített beszámoló eredmény levezetése
- o közhasznúsági melléklet (kötelező minden alapszervezetnek kitölteni)

Amennyiben a szervezetnek van honlapja, az elkészített beszámolót a leadást követően ott is nyilvánosságra kell hozni, és azt két éven keresztül elérhetővé kell tenni.

Az adószámmal rendelkező, de un. „származtatott jogi személy” szervezetek is kötelesek elkészíteni a 224/2000 (XII. 19.) Korm. rendelet szerinti beszámolójukat. Ezeknek a szervezeteknek a beszámolójukat az **anyaszervezethez** kell megküldeni, szintén 2014. május 31-ig. Kérem, mindenki ellenőrizze, hogy ki az anyaszervezete. Legtöbb esetben ez a BDSZ, de lehet ez alól kivétel.

Az egyszeres könyvvizetés esetén a PK-141-es, kettős könyvvitel esetén a PK-142-es nyomtatványt kell kitölteni. A nyomtatványok és a kitöltési útmutatók a következő honlapról tölthető le: www.civil.info.hu Itt az „Intézzé el” menüpont alatt az „[Az egyszeres könyvvitelt vezető civil szervezet egyszerűsített beszámolója és közhasznúsági melléklete](#)” címen a PK-141, „[Kettős könyvvitelt vezető civil szervezet egyszerűsített beszámolója és közhasznúsági melléklete](#)” címen a K-142-es nyomtatvány érhető el.

Az alapszervezetek gazdálkodása

Az alapszervezetek fő bevételei lehetnek:

- tagdíjbevétel (a tagok által befizetett tagdíj),
- kamatbevétel (pénzintézeti, egyéb kamat),
- egyéb támogatás (pl. működési támogatás) stb.
- vállalkozási tevékenység bevétele

Az alapszervezetek általában felmerülő költségei, kiadásai:

- személyi jellegű kifizetések,
 - tiszteletdíj,
 - szakszervezeti eseményekhez kapcsolódó utazási költségtérítés (távolsági busz, vonatjegy alapszervezet nevére szóló ÁFA-s számla alapján, saját gépjármű használat adómentes kifizetése a 60/1992. Korm. rendelet alapján, (kiküldetési rendelvénnyel, az APEH által közzétett hivatalos üzemanyagárral + 9 Ft/km amortizációval)
- működéshez kapcsolódó dologi költségek, szolgáltatások
 - bankköltség,
 - rezsiköltség,
 - postaköltség,
 - szaklapok, folyóiratok,
 - terembérlés,
 - irodaszer

reprezentáció (adómentes korlát az éves összes bevétel, vagy ráfordítás közül az alacsonyabb összeg 10%-át meg nem haladó mérték)

Reprezentáció: A juttató szervezet tevékenységével összefüggő (üzleti, hivatali, szakmai, diplomáciai vagy hitéleti rendezvényen, továbbá az állami, egyházi ünnepek alkalmával) **esemény keretében, nyújtott vendéglátás (étel, ital) és a rendezvényhez, eseményhez kapcsolódó szolgáltatás** (utazás, szállás, szabadidő program stb.).

Nem minősül reprezentációnak, ha a juttatásra vonatkozó dokumentumok és körülmények (szervezés, reklám, hirdetés, útvonal, úti cél, tartózkodási hely és idő, a tényleges szakmai és a szabadidő program aránya stb.) valós tartalma alapján a rendeltetésszerű joggyakorlás sérelme akár közvetve is megállapítható. Ebben az esetben személyi jellegű juttatásnak minősül és annak megfelelően kell utána adózni.

Adómentes juttatások (SZJA törvény 1. sz. melléklet)

- 1.3. pont: Az érdekvédelmi szervezettől az elhunyt házastársa vagy egyeneságbeli rokona részére folyósított **temetési segély**, továbbá az önszegélyező feladatot is vállaló egyesület, önszegélyező egyesület által nyújtott **szociális segély** azzal, hogy e rendelkezés alkalmazásában önszegélyező feladat ellátásának minősül a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló törvényben felsorolt ellátásokat kiegészítő juttatások nyújtása.

Szociálisan rászoruló az, akinek a létfenntartása oly mértékben veszélyeztetett, hogy azt külső segítség nélkül nem képes megoldani.

Alapszabályban nevesített alaptevékenységhez köthető legyen, és belső szabályzatban rögzíteni szükséges, hogy a támogatást az alapszervezet milyen célból és milyen összegben kívánja adni!

- 3.3. pont: Munkavállalói-érdekképviselői szervezet által magánszemélynek nem pénzben adott juttatás értéke (ide nem értve az e törvény szerint béren kívüli juttatásnak minősülő juttatásokat), pénzben történő juttatás esetén legfeljebb a minimálbér 50 százalékát meg nem haladó összegben havonta adott támogatás.

Utalvány, készpénz-helyettesítő fizetési eszköz akkor minősül nem pénzben adott juttatásnak, ha a juttatási feltételek alapján megállapítható, hogy az mely termékre, szolgáltatásra, vagy milyen termék- vagy szolgáltatáskörben használható fel, továbbá ha az utalvány - a magánszemélynek ki nem osztott (nem juttatott) utalványok visszaváltása kivételével - nem visszaváltható, és egyebekben a juttatás körülményei megfelelnek az adómentességre vonatkozó rendelkezésben foglalt feltételeknek.

- De az 1.3-3.3. pontokban foglaltak esetében sem adómentes az a kifizetés (juttatás)
 - o amelynek címzettje az alapító, az adományozó, a támogató
 - o amelyet a kifizetővel munkaviszonyban, munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban vagy más, a Ptk. szerinti olyan szerződéses jogviszonyban álló magánszemély kap, amelynek alapján a kifizetés (juttatás) a magánszemélyt az általa végzett tevékenységért illeti meg (bér helyetti juttatás).
- 4.9. pont: A jótékony célú rendezvény bevételéből a munkabéreként, honoráriumként vagy tiszteletdíjként számfejtett összeg, ha azt a magánszemély nem veszi fel, hanem valamely közérdekű

célra felajánlja, azzal, hogy ez nem minősül az adócsökkentésre jogosító közcélú adománynak. (Így alapítványaink támogathatóak.)

- 8.18. pont: Az egyesülettől évente egy alkalommal kapott tárgyjutalom értékéből az 5000 forintot meg nem haladó összeg, e rendelkezés alkalmazásában nem minősül tárgyjutalomnak az értékpapír.
- 8.28. pont: Az ingyenesen vagy kedvezményesen juttatott
 - o a sportról szóló törvény hatálya alá tartozó sportrendezvényre szóló belépőjegy, bérlet (De pl.: uszodabérlet, fürdőbelépő nem lehet, mert az nem sportesemény.)
 - o a kifizető által ugyanazon magánszemélynek az adóévben legfeljebb 50 ezer forint értékben juttatott, kulturális szolgáltatás igénybevételére (muzeális intézmény és művészeti létesítmény kiállítására, színház-, tánc-, cirkusz- vagy zeneművészeti előadásra, közművelődési tevékenységet folytató szervezet által nyújtott kulturális szolgáltatás igénybevételére) szóló belépőjegy, bérlet, továbbá könyvtári beiratkozási díj.
- 8.35. pont: Az egyesület (alapszervezet) által a lakosság, a közösség széles körét érintő (nem zártkörű), azonos részvételi feltételekkel szervezett kulturális, hagyományőrző, sport, szabadidős és más hasonló közösségi rendezvényen helyben nyújtott szolgáltatás, helyi fogyasztásra juttatott étel, ital, valamint - legfeljebb a rendezvény összes költségének 10 százalékáig terjedő együttes értékben - résztvevőnként azonos értékű, ajándék.
- A vállalkozási tevékenységet nem folytató szakszervezet – a szakszervezeti tagdíjat fizető tagjai részére szolgáltatást nyújthat a befizetett tagdíjat meghaladóan is (pl. ügyvédi szolgáltatás igénybevétele). Ez csak szolgáltatás lehet, és az alapszabályban nevesített alaptevékenységhez kell hogy kapcsolódjon!!!

A rendelkezés értelmében üdülési szolgáltatást még akkor sem lehet adómentesen nyújtani, ha az alaptevékenység között szerepel az üdültetés, mert ez a kedvezményes adózás alá eső béren kívüli juttatásnak minősül!

Szabályzatok

A számviteli törvény kötelezően előírja a gazdálkodó szervezetek részére a **SZÁMVITELI POLITIKA** elkészítését. A számviteli politika a számviteli törvény előírásainak gyakorlati végrehajtásához szükséges módszerek és eljárások összessége, amely a szervezet adottságainak, körülményeinek leginkább megfelelő számviteli rendszer kialakítását kell, hogy megalapozza.

A számviteli politikának tartalmazni kell az alapszervezetek törzsadatait:

- székhelye,
- elérhetősége,
- levelezési címe,
- telefonszáma,
- adószáma,
- statisztikai számjelét,
- számlavezető pénzügyintézetét,
- pénzforgalmi jelzőszámát,

- az alapítás és bírósági nyilvántartásba vételének számát
- a szervezet tevékenységi körét
 - alap,
 - vállalkezési tevékenységét (felsorolásszerűen)

A számviteli politikában rögzíteni kell:

- - az alapszervezet könyvvezetését (egyszeres vagy kettős),
- - a beszámoló készítés formáját, az elkészítés fordulónapját,
- - eszközök amortizációs elszámolását (értékcsökkenés),
- - lényeges hiba mértékének megállapítása (önellenőrzés)

A számviteli politika kötelező mellékletei: **a leltározási és pénzkezelési szabályzat.**

2013. január 1-től nincs jogszabályban rögzítve a házipénztár záró állományának meghatározása. Minden szervezet maga dönti el és szabályozza, hogy mennyi legyen a napi pénztár zárója, melynek összegét a pénzkezelési szabályzatban rögzíteni kell.

Az alapszervezetek a fenti szabályzatokat a sajátos működésüknek megfelelően állítják össze.

Bizonylatok, iratmegőrzés

A számviteli törvény előírja a szervezetek – alapszervezetek – számára a bizonylatok, iratok megőrzését.

Olvasható formában, nyolc évig kell megőrizni:

- számviteli bizonylatok (bevételi-kiadási pénztárbizonylat, naplófőkönyv, stb.)
- az éves beszámolót,
- a beszámolót alátámasztó leltárt,
- a beszámolóhoz kapcsolódó analitikus nyilvántartásokat.

Adóügyi ellenőrzés szempontjából öt év az elévülési idő, melyet az adóbevallás benyújtása évének utolsó napjától kell számítani.

Továbbá ezúton szeretném felhívni az alapszervezetek vezetőinek és gazdasági szakembereinek a figyelmét, hogy a törvényi változások miatt a **2014. évi gazdálkodásról szóló beszámolót** minden jogi személyiséggel rendelkező szervezetnek - **a származtatott jogi szervezeteknek is** - már **nem az anyaszervezethez**, hanem a Bírósági Hivatalhoz kell majd 2015. május 31-ig **benyújtani**.

A gazdálkodás folyamatában 2014-ben is a jogszabályok, illetve a Tájékoztatóban leírtak szerint kell eljárni, a beszámolót is a 2013. évről szóló beszámolónak megfelelő tartalommal és formában kell elkészíteni, változás csak a beküldés címzettje tekintetében lesz!

Budapest, 2014. február 11.

Készítette: BDSZ főkönyvelőség

Budapest, 2014. február 12.

Jóváhagyta: BDSZ Elnökség